

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

A HAZAI SZALLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSOK, PINCÉREK ÉS KÁVÉHAZI SEGÉDEK ÉRDEKEIT FELKAROLÓ SZAKKÖZLÖNY.

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 12 kor. Félévre . . . 6 kor.
Háromnegyed évre 9 „ Negyedre . . . 3 „

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

IHÁSZ GYÖRGY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

I., kerület, Verpeléti-ut 5. szám.

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

A nyomor.

A magyar közélet sinylődik és vegetál, a társadalom legnagyobb része nyomorog. Igen kevesen vannak azok, akik anyagi gondok nélkül élhetik le életüket; igen kevesen vannak azok, akiknek nem jut osztályrészüll a társadalom kinzó betegsége: a nyomor.

Az ember hajszolja a látszatot; keresi az üres fényt, meg a pompát, s mindenáron takarni akarja a kinzó baját, szörnyű nyomorúságát.

A társadalom minden osztálya sinylődik, az ur és paraszt egyaránt, csak hogy míg az utóbbinak nyomora látható, szembeötlő, addig az uri osztály nyomora burkolt és eltakart s bizony senki se sejtjen elegáns, gavallér férfiakról, jól öltözött uri nőkről, hogy a nyomorúság tanyázik náluk, hogy a nyomorral küzdenek.

Természetes is, hogy a mai életviszonyok, a megélhetés nehézségei mellett nyomornak kell tanyáznia a szegényebb állású emberek házaiban, ha lépést akarnak tartani a napról-napra váltakozó *divat szeszélyeivel*, ha ki akarják elégíteni a társadalmi élet folyton fokozódó igényeit.

A társadalmi élet számos kötelezettséget ró embereire, s ha meg akarnak felelni kívánalmainak, akkor nem elég a szerény fizetés, hanem jön az adósság, meg a váltó.

A magyar középosztály szerfölött el van adósodva, az adósság tengerében fuldokol a magyar társadalom s ezért nem képes intenzív társadalmi életre, működésre.

Nagy átalakulásra szorul a magyar társadalmi élet, mert a nyomor nem szil békés haladást, meg társadalmi békét és csak akkor lesz remélhető békés irányu haladás, ha ki tud ver-

gődni a gyöttrő nyomorúságból, ha le tudja rázni magáról azokat a bilincseket, amelyeket a társadalmi élet rideg szükségszerűsége kovacsolt rájuk.

Valami általános forrongást lehet észlelni a mai korszakban. Most van kialakulóban tespedéséből, maradiságából az egész magyar közélet, most kezd türelmetlenül, izgatottan eszmélni a magyar intelligencia, most akarja utolérni a nyugoti kultúrnépeket és e türelmetlenségéből, ez izgatottságból válik ki önkéntelenül is az elégedetlenség, a megnövekedett igények kielégítésére irányuló vágy.

Nyomorban van ma — a kevés kivételtől nem szólv — mindenki, mert sorsával mindenki elégedetlen, a kultura mai szédületes haladásával lépést akar tartani és viszonyai nem engedik meg.

A nagy, az általános nyomor, a melyről mindennap szó esik, csak akkor fog igazán megszűnni nálunk, ha ipari, kereskedelmi és tudományos téren is a viszonyok úgy fognak kialakulni, hogy a munkáltatás a munkásnak olyan bért fizethet, amelyből nemcsak megélhetését biztosíthatja, de a kulturával is lépést tarthat.

Ez az időpont pedig messze van. Évtizedek fognak elmúlni, míg ez az idő elérkezik . . .

T—e.

Száritott barack behozatal Kaliforniából. A behozatalunkban mindinkább emelkedő iránzatot mutató száritott és préselt kaliforniai barackokra vonatkozólag Szan Franciskóból írják nekünk, hogy a legközelebbi export megkezdésekor lényeges áremelkedés fog beállni az ottani piacon, amennyiben az idei termés a Kaliforniában fellépett kedvezőtlen időjárások miatt úgy mennyiségileg, mint minőségileg jóval alatta áll a tavalyinak. Szakkörök becslése szerint a mostani termés a múlt évének csak 60 százalékát teszi ki. Kaliforniában a tavalyi évadban 18.500 tonna került száritásra.

Nemzetközi szakácsművészeti kiállítás.

Visszatérve ez év elején Londonban tartott szakácsművészeti kiállításra, közöljük a következőket:

Hat napig lengette a szél hatalmas nemzeti színű zászlókat a westminsteri Royal Horticultural Hall árbocon. Sokan érdeklődtek iránta, különösen a német és osztrák látogatóknak szurt szemet a piros-fehér-zöld szín, midőn a bejáratnál a kíváncsiak tömege várta már egy órával előbb a megnyitásra érkező udvari fogatot. Sokan tanakodtak rajta, hogy mi az oka annak, hogy tavaly is, az idén is (no meg jövőre is) magyar zászló leng odaifőn. 1910-ben egy magyar ember lett a nemzetközi szakácschampion és azóta még nem jelentkezett senki Londonban, aki a magyar főzőbajnokot a babértól megfosztotta volna. Valóban nagy-szerű intézmény az, hogy egy ilyen nagy városban a kiállítás alkalmával a legelső szállodák és vendéglők legjobbjaikat küldik a küzdelembe, hogy a náluk nagyobb közönség győnyörködhessek a főzés művészetének magas fokában. Ugyanezt cselekszik az összes kórházak, katonai és tengerészeti konyhák, sőt még azok az elemi iskolák is, hol, hála a Gondviselésnek, a serdülő leánygyermeket főzni is tanítják. Természetesen ezek mind különféle osztályokban, pl. mint: művészi konyha, invalidus konyha, katonai konyha stb. mind külön-külön kerülnek a szigorú bíráló-bizottság szeme elé. A művészi konyha arany érmei között egy magyar nevet is találunk, Mathesz Antal, a londoni szakácsbajnok tanítványa, a budapesti Hungaria-szállodából került ki. Elismerés illeti hazánk első szállodájának igazgatóságát, ahonnan már másodízben egy minta-szakács szorította háttérbe az összes nagyhirű francia művészeket. A közönség legnagyobb érdeklődése a nemzetközi házi főzés iránt nyilvánult. Ezen hat nemzet vett részt és naponként más nemzet folytje került a bírálók elé, minden a nagyközönség előtt két óra alatt elkészítve. Természetesen házi főzésről lévén szó, minden nemzetet egy nemzeti ruhában öltözött szakácsné képviselt. Betűszerinti sorrendben következtek első nap kedves szomszédaink: Ausztria és így tovább France, Germany, Hungary, Italy és Switzerland. Igen előkelő közönség nézte végig a »meleg küzdelmet«. Első napon egy valódi bécsi étrendet mutattak be. A nézők közt ott volt a Duchess és a

Schätz József

Telefon 57-22. : sörnagykereskedő : Telefon 57-22.

Budapest, VIII., Práter-u. 47

Károly István főherceg angol Porter sörének főraktára. Dreher Antal sörfőzdei részvény-társaság főelárusítója. Az „Első Magyar Részvény Sörfőzde” főelárusítója. Jos. Sedlmayr Bierbrauerei zum Franziskaner-Keller A.-G. müncheni nagy sörfőzde magyarországi képviselője. Ajánlja cégét a tisztelt vendéglős és kávék urak figyelmébe

Szimon István

BUDAPEST, V. Akadémia-utca 7. szám.

Csemege, fűszer, italok, konzervek és sajtok nagykereskedése. — A legtöbbször előkelő szállóda, vendéglő és kávéház szállítója. Detail üzletek: Budapest több pontján. Kérjen árjegyzéket. TELEFON 29—60.

Duc of Theck. Nem kis meglepetésre, az utóbbi az elkészítendő étlap elolvasása után a »gulyás« elkészítése felől kérdezősködött. E sorok írója adta a magas vendégnek tudtára, hogy ma osztrák konyha van, a gulyás a magyar konyhához tartozik és ez csak a negyedik nap fog sorra kerülni. És a magyar gulyás elkészítésének kedvéért masodszer is eljött a hercegi pár. Természetesen a néző közönségnek mindenből kóstolót adtak — a kitűnő gulyás megízlelése után még a legkényesebb angol lady is azt mondták, hogy hiszen ez nagyszerű. Egy rövid, de velős beszédben tudtára lett aztán adva a közönségnek, hogy a magyar nemzeti konyha kiválóságát csakis osztrák szomszédaink és a németek rontják el az idegen előtt. Ausztriában meg Németországban a megmaradt főtt marha-vag Lirkalust úgy értékesítik, hogy gulyásos nagyságra vágják, egy vöröses barnára festett vastag mártással letakarják és így kerül az idegen elé mint »recht ungarisches Gulyás.« Így rontják el a magyar konyha jó hírnevét. Persze, hogy volt egypár meglepett arc, midőn az utolsó napon a jury ítéletét közzétették: első a magyar konyha. Hajduska önagsága magyar szakácsnéja, Prohászka Mariska, kitűnően csinált mindent, de különösen a töltött paprikával aratott nagy sikert. Örömmel időzőltem bájos magyar urnőjét, kinek szives előzetekénységéből »Mariska« a nemzetközi konkurenczián részt vehetett. Valóban becsületet szerzett a magyar nemzeti konyhának. Több előkelő hölgy kérdezősködött angol nyelvű magyar szakácskönyv után, sajnálattal kellett azonban értesítenek, hogy még eddig nincsen, de talán majd lesz ilyen is. Az érdekes kiállításnak hat nap alatt 91.562 fizető látogatója volt. (P. H.)

Husdrágaság Argentínában. A buenoszaireszi német konzul érdekes jelentésben számol be az argentinai marhatenyésztésről és a huspiac megdrágulásáról. Németország tudvaleglen az elmúlt év szeptemberében rendkívül intézkedéseket léptetett életbe és többek között Belgiumból is megengedte a friss hús behozatát. Azt remélték ugyanis, hogy Belgium nagy mennyiségben fogja Németországba vinni argentinai husfőlétséget és hozzájárul a német husinség enyhítéséhez. A remény nem vált be, Belgiumban nem volt meg a szokott husfőlétség. Mint most a német konzul jelentéséből kiderül, Argentína nem képes többé a régi mennyiséget szállítani. Az 1908—1909. és 1910-iki esztendőket rejtesszék szárazsága nagy pusztítást vitt végbe Argentína állatállományában. A marhát eladták minden áron és a fagyasztott húsüzletet kivétel nélkül járja könnyen ki lehetett elégíteni. Mikor azután jobb esztendő következett és volt legelő bőven, nagy hiány mutatkozott az állatállományban. Az állat ára kétszerezésre szökkent fel, a husdrágaság miatt egy-két exportcég bezárta fagyasztó üzemét. Az osztrák imperialistákat, amint látszik, ezen a téren is súlyos veszteség érte.

A kávé kártérítési felelőssége. Érdekes határozatot hozott a napokban a törvényszék felelősviteli tanácsa egy kártérítési ügyben. Nagy Jenő gyáros pinkösi vasárnapján betért a Newyork kávéházba s felöltözött, mivel a ruhatáros nem volt ott, az asztala mellett álló székre tette. A kávéházi üzletvezető, meglátva a székre tett felöltőt, utasította az egyik pinczért, hogy a kabátot akassza föl a fogásra. A pinczér az utasításnak cseget is tett. Mikor Nagy Jenő távozni akart a kávéházból, ijedten konstataulta, hogy kabátját elopták. Miután a kávéház tulajdonosi megtagadták a kártérítést Nagy Jenő pórt indított ellenük 100 korona tőke és járuléka iránt. A járásbírósg meg is ítélte a 100 koronát, kimondván, hogy a kávé felelősséggel tartozik a helyiségben ellopott kabátokért. Az alperes kávéháztulajdonosok felelőssége folytán a királyi törvényszék felelősviteli tanácsa megváltoztatta a járásbírósg marasztali ítéletét s a felperes gyárost követelésével elutasította. Az ítélet szerint a kávé nem tartozik felelősséggel az üzlethelyiségben ellopott kabátokért, csak abban az esetben, ha a vendég a kabátot megőrzés végett átadta neki.

A főváros a halkereskedelemért.

Folkusházy Lajos tanácsos értékes, bár sajnos, igen lassan megvalósuló közelmező programján keretében nemskára új alkotás fog beilleszkedni, hogy hirdesse a tanács teremtő kedvét, amelyet a szervezkedett magánérdek nem bír terveihez visszazorítani. A legújabb terv a nagybani halkereskedelem országos, sőt nemzetközi piacává tenni Budapestet a Római fűrdőnél építendő haltároló létesítéssel. Erre a célra tavalyi tulajdonos területet és vízjogot velt meg a főváros a Malompatakon és két próbamedencével próbálta ki, hogy az ottani melegforrás vize alkalmas-e az élő hal eltartására. A kísérlet jó eredménnyel járt, a most egyelőre 400 métermázsát hal befogadására hat nagy medencét építenek a szentendrei vicinális közében. A telepet iparvasattal látják el, úgy hogy a vidéki halgazdaságokban megszerzett növekedéssel vasuton jut el a telep. A halat itt följavítják s a medencéket bérlo nagy halkereskedők közbejöttével reméltélen 20—25 százalékkal olcsóbban adhatják át majd a fogyasztóknak, mint manapság. A hal árát ma az a körülmény drágítja meg, hogy az évente szeptemberben és októberben országszerte történő tömeges halászás produktumát a magyar piac nem bírja fölvenni, mert nem bírja kezelni. A magyar hal nagy tömege tehát külföldre, nevezetesen Ausztriába jut és onnan kerül később jó drágán vissza hozzánk. Ezen az állapoton, mely sem a gazdasági érdekeknek, sem a fogyasztás érdekében nem felel meg, akár segíteni a főváros, s remélni lehet, hogy jól fog járni a reformmal a termelő, a fogyasztó és a kereskedő egyaránt. Összesen harmincz medencze létesítést tervezik a szomszédos kincstári földek bevonásával. Az összes költség 400.000 ko-

ronában van előirányozva és kétezer métermázsára hal tárolását teszi lehetővé. Ezzel a hatómeggel időnként aukciókat fognak tartani, hogy ide vonzzák, ide centralizálják az egész Balkán és Oroszország édesvízi halkereskedelmét. A reformot, mely új kereskedelmi jelentőséget fog adni Budapestnek, berlini mintára létesítik, s a medenczék létrevétele iránt a hazai és külföldi halkereskedelem körében máris nagy az érdeklődés.

Le a borralalóval.

Párisból jelentik, hogy a pinczérszervezetek körében ismét erőteljes mozgalom indult meg, amely arra irányul, hogy a vendéglőkben és kávéházakban szüntessék meg a munkaadó főnökök a lealázó borralaló-rendszert és lépessék életbe a rendszeres havifizetést, amelyből a pinczerek és hozzátartozóik meg tudnak élni. A legnagyobb pinczérszakszervezet vezetője a napokban egy hírlapról előtt ebben a kérdésben így nyilatkozott: »A pinczerek rendkívül sértőnek és lealázónak tartják a mai helyzetet, amikor egzisztenciájuk és boldogulásuk a vendégek jóindulatától függ és amikor állandóan ki vannak téve a vendégek székegyének és zsarnokoskodásának. Ez a helyzet átlátlanabb a legutolsó cseled helyzeténél is, amelyet nem vagyunk hajlandók tovább elbírnunk...« Egy nagy párisi kávéház tulajdonosa ezzel szemben a következőket jelentette ki: »A vendéglőkben és kávéházakban szokásos borralaló-rendszer oly régi keletű és annyira meggyökeresedett szokás, hogy annak megszüntetésére belátható időn belül gondolni sem lehet. A kiszolgáló helyiségek tulajdonosainak csak úgy, mint a pinczereknek, számolniuk kell ezekkel az önkéntes adókkal. A mai modern kávéházakkal és vendéglőkkel kapcsolatos rengeteg üzemi költségek mellett csak olyképpen lehetne a pinczerek részére megfelelő és elégséges havifizetést megállapítani, ha a kiszolgáltatót cizkiket árát lényegesen fölemelnék. Ilyen intézkedést azonban a nagyközönség nem lesz hajlandó elbírnunk, sőt az sem bizonyos, hogy ebben az esetben a borralaló-rendszer teljesen letűnnék a napirendről...« A francia pinczérszervezetek egyébiránt azt tervezik, hogy a borralaló-kérdés tárgyában legközelebb országos kongresszust tartanak Toursban, amelyen egyrészt megállapítják a követendő eljárás irányát és a pinczerek részére követelt havifizetés mértékét.

Budapest székesfővárosi községi kengygyára 1912. évi zárószámadosa szerint 8168 K fizető nyereséget ért el, ami a beruházott 876.165 K tőke közel 9 és fél százalékos kamatoztatásának felel meg, ami mellett értékesítőkessé tartalék gyanánt 92.964 K-t, külön tartalék gyanánt 20.588 K-t utalták és árhűllámzású tartalék gyanánt 162.458 K-t gyűjtöttek három év alatt.

Szent Margitszigeti üditővíz

A legkiválóbb szénsavval telített ásványvíz. Telefon utján adott rendelések egész nap felvétetnek. Minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben kapható. Telefon 36—52.

Mint asztali víz nagyon kellemes, jóhatású, egészség-ápoló ital. A Budapest Szent-Margitszigeti üditő gyógyvíz kezelőse. Bpest, Teréz-körút 22.

BORHEGYI F.

borkereskedő

Budapest, V., Gizella-tér 4. (Saját ház)
Pinczék: Budafokon és V. kerület,
Gizella-tér 4.. szám alatt.

BORHEGYI BOR

Ajánlja a legjobb: francia és magyar pezsgőket, cognacot és likőröket gyári áron. Belföldi borait az első hírneves bortermelőktől a legutányosabb áron szolgáltatja. — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Ókori fürdő és gyógyítóhelyek.

„Ép testben ép lélek”: ez a régiek jelszava. A jó egészség az embernek mindenha egyik legdrágább kincse, ennek elvesztése, az ókori ember felfogása szerint, az istenek lovagjának jele és visszاسzerzése az istenek közvetlen beavatkozása nélkül alig képzelhető.

A legtöbb ókori gyógyítóhely ennél fogva már lényegében, jelentőségében különbözik modern intézményektől. Valamilyen középhelyet foglal el a szanatórium és a csodatevő hely között. Egyik leghíresebb gyógyítóhelyen például az argoliszi Epidauruszban, Aszklepiosz isten személyesen gyakorolja orvostudományát. A beteg a megfelelő áldozatok és ajándékok bemutatása után, az erre berendezett helyiségben, a leölt áldozati állat bőrére leheverve, elalszik, álmában történik meg az isteni konzultáció és fölébredvén, meggyógyul. Aszklepiosz nagykiterjedésű praxiszának hűséges asszisztense az ő fia és leánya, a kedves, bájos Higeia és az ő szent állatai, a kigyó és a kutya. Mint a régi fogadalmi föliratokból kitűnik, a gyógyítómodok sokszor igen radikálisak. Hogy a sok feljegyzett köreset közül a legcsodálatosabbat emeljük ki: egy vízkóros asszonynak az isten álmában levágja a fejét, kiönti belőle a vizet és visszailleszti helyére, és ime az asszony gyógyultan ébred föl. Aszklepiosz csodatevő hatalma az életelen tárgyakra is kiterjed. Egy szegény rabszolga, ki urát Epidauruszba kíséri, összetöri annak értékes serlegét; jédtében próbálja a darabokat összeilleszteni. „Ezt még az epidauruszi isten sem tudná helyrehozni”, mondja neki valaki gúnyosan. A szegény szolga ekkor Aszklepioszhoz fohászkodik és ime a pohár teljesen ép. A szent állatok többnyire a szemfájásokat és sebesülteket ápolják, a sebeket és beteg szemeket kinyalják.

Később — nyilván a híres koszi orvosi iskola hatása alatt — Epidauruszban lassacskán racionálisabb gyógyítómodok is kapnak előre. Kosz szigetén ugyanis az ókor leghíresebb orvosa, az orvostudományok atyja Hippokratész, alapított virágzó szanatóriumot. Az ő keze alól kiváló orvosok kerültek ki, akik zárt testületet alkottak, szigorú eskü kötelezte alatt voltak és tudományukat lassacskán az egész görög világban elterjesztették. Az epidauruszi papok, kik régebben csak az Isten csodatevéleinek közvetítői, később maguk veszik kezükbe a gyógyítást. Az álmolátásokban, csodákban, továbbra is hisznek ugyan és ezt a hitet szuggérálják a betegeknek is; de e mellett az akkori orvostudomány színvonalának megfelelő, gyakor-

latias, józan rendelkezéseket tesznek. Epidaurusz máj egészségese fekvése is gyógyítóhelyé predestinálja; a keskeny góliszi félsziget közepén, két tengertől egyenlő távolságra, erdős hegyvidéken fekszik, a hegyi és tengeri klíma hasznát egyesíti. A papok különösen a természetes gyógyítómodokat kedvelik: hidegvizkurát, testgyakorlatokat, diétákat rendelnek.

Az igazi betegeknek kívül nagy azoknak a száma, kik inkább szórakozás kedvéért mennek a gyógyítóhelyre, — akárcsak manapság. Ezeknek szórakoztatásról is kell gondoskodni; van színház sétatér félkör alakú padokkal, versenyter és a szórakozásnak minden akkorában divatos fajtája.

Feltűnik, hogy gyógyítóforrásokról a görög szanatóriumokban sehol sincsen szó. A rómaiak azonban a természetnek ezt a titkát már ellesték és föl is használták. Híres fürdőhely például a római korban a mai Tivoli közelében lévő meleg kénforrás, az Aqueae Albulae, Augustusz császár kedvelt helye, melynek vize leginkább sebek gyógyítására volt hasznos, de valószínűleg bőrbajban is jónak találták. Erdekes e tekintetben egy ott talált verses fölirat, melyben egy férj háláját fejezi ki a forrás istenségének, hogy felesége arcbőrének szépségét visszaadta, a fölemlített betegségek nevének jelentése ismeretlen; valószínű azonban, hogy valamilyen kiütés vagy sőr-mőr lehetett. Nevezetes volt továbbá Kénfürdőiről és természeti szépségeiről a nápolyi öböl mellébe Bajae, mely világfürdő volt a szó modern értelmében, azaz nem csupán a betegek, hanem szórakozásra vágyódó, unatkozó gazdagok is tömegesen keresték föl és az itt kifejtett hallatlan fényűzés a római szatirainak gúnyát is magára vonta. A császároknak is kedvelt tartózkodási helye volt. Itt halt meg Hadriánus császár. A meleg gyógyító forrásokat a rómaiak a birodalom különböző helyein, a provinciákban is fölkuatták. Némelyike ma is használatos gyógyítóhely, mint például a Rajna vidékén Wiesbaden vagy Baden-Baden. A pannóniai Jasae-fürdő pedig valószínűleg a mai Töblica Varasdóltól délre.

A rómaiak a mindennapi életben is nagyon kedvelték a meleg fürdőt, míg a görögök vagy hideg vízben fürödtek, vagy száraz meleg légfürdőt használtak, s a melegfürdő használatát pedig elpuhultságnak minősítették. A meleg és langyos fürdő szokása a rómaiaknál kapott lábra; szegénynél, gazdagnál egyaránt a mindennapos élethez tartozott. Az előkelők márványburkolatú, ezüst vízvezetékű csöves magánfürdők be rendezésére hallatlan összegeket költöttek; fürdőjük néha a múkincsek valóságos gyűjteménye volt; a tengerpart közelében

mohokra építették, hogy szép kilátásuk legyen; a kevésbé szép fekvésű helyeken a szép kilátást az oszlopközök közé festett tájképek pótlták. A középmezőny a közfürdőkbe tódult, melyeket császárok szintén nagy fényűzéssel rendeztek be. A fürdő a római városi életben nemcsak tisztálkodási hely, hanem társas helyiség, mint manapság a klub vagy kaszinó. A fürdővel kapcsolatban testgyakorló játékok helyek vannak, hol idősebb emberek is részt vesznek az egészséges sportban. Nagyon kedvelt a labdajáték, melynek több faja ismeretes, még a labdarúgás is. Kevésbé ártatlan játékoknak is áldoznak, például a kockajátéknak és más hazárd játéknak. A fürdés gyakran ürügy a lustálkodásra és élvezethajhászásra. A fürdőben szereznek jó étvágyat és kedvet az esti lakomához és dőzsöléshez. Hogy a rómaiak a meleg forrásokat fölkuatták és fölhasználták, az nyilván összefügg az ő előszeretettel a melegfürdők iránt. A görögök pedig; kik a mindennapi életben is inkább a hideg fürdőket kedvelik, gyógyítóhelyeiken is előszeretettel hidegvizkurát használnak. A gyógyítómodok az ó-korban is alá vannak vetve a divatnak, akárcsak manapság. Ugyanazok az okok is, melyek az embereket fürdő és gyógyítóhelyekre viszik; az egészség után való vágyakozás egyrészt, másrészt pedig az unalom, a szórakozás vágya, élvezethajhászás és fényűzés. A különbség csak abban a fölfogásban van meg kezdetben, hogy a gyógyulás valamilyen istenség kezében van közvetlenül letéve. Később azonban az orvosi tudomány is közönséges emberi mesterséggé súlyled melyhez az isteneknek csak annyi közük van, mint más emberi bajhoz és nyomorúsághoz. (B. H.)

Az orrvérzésről.

Az orrvérzés hirtelen áll be sérülés, ütés kapcsán, megerőltetés, orrvívás után, vagy egyéb megerőltető fáradozás alkalmával és leggyakrabban előtűnik teljesen ismeretlen okból. Az orrvérzés mielőbb való csillapítása, megszüntetése bármilyen alkalmas, kezünk ügyében álló eszközzel és fogással, sem késlekedni, sem fejesztetten kapkodni nem szabad.

Az orrvérzés egy lufi létre, hogy az orrban lévő vércsőcsévek legutolsó közben valahol valamely ok, behatás következtében kisebb nagyobb sérülést szenvednek, ezáltal a csővecskék falai a vérnek átjárhatókká válnak, azaz nyílások támadnak, melyeken a vér áttör és a merre utat talál, kibuggyan, a test fölszínére jut, a levegővel érintkezésbe kerül. Tudjuk, hogy az emberi vér, a mikor a levegővel érintkezésbe kerül, megalvad, azon a helyen, ahol fölszínre jutott, véral-

TOKAJI BORTERMELOK TARSASAGA R. TOKAJ

ELNÖK: WINDISCH-GRAETZ LAJOS HERCZEG.

Gyógyaszu, zamorodni és asztali borai felülmulhatlanok. Kapható mindenütt. Árjegyzéket kívánatra ingyen küld. Központi iroda:

Budapest, VI. ker., Teréz-körut 25. sz.

PÉCZELY ANTAL ásványviz-nagykereskedő

A Szántói savanyúviz főraktára

BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRUT 50—52. TELEFON 40—97.

vadék, vérrög képződik. A természetnek eme jelensége ránk nézve áldásos megnyilatkozás, mert ha a vér meg nem alvadna, mikor a levegőre kerül, kicsiny, jelentékeny sérülések következtében is könnyen elpusztulnánk, még a vérérvadék, a vérrög azokat a kisebb-nagyobb nyílásokat, a melyekből a vér kiserked, bedugaszolja, úgy hogy onnan másként vér újra ki nem jöhet, ha csak ezt a vérdugaszolót el nem távolítjuk. Épp azért soha se engedjük meg orrvérzésnél, hogy valaki fejét előre lehajtsa ezáltal a vérnek odafolyását megkönyvitse, orrát mosogassa, vizet szivjon föl, ezáltal a képződő vérérvadékok újra meg újra kimossa és tulajdonképpen így az orrvérzés csak segítse vagy orrát fújja, ez mind helytelen eljárás; épp úgy nem ajánlatos a különböző ugynevezett vérzésállapító anyagok használata, melyeknek legtöbbje veszedelmes, mivel ott, ahol vérzés van, sebzésnek is kell lennie, a vérzésállapítóanyagok tehát könnyen fertőzésnek lehetnek okozói.

A kikenél az orrvérzés gyakori, vagy fájdalommal jár, jól teszik, ha szakorvoshoz fordulnak tanácsért. Mielőtt bárkinek orrvérzését csillapítani, illetve megszüntetni akarják, azt kell szem előtt tartanunk, hogy az illetőnek feje nyugodt helyzetben és a test többi része is nyugalomban legyen. Tehát legcélszerűbb leültetni azt, a kinek az orra vértök, úgy hogy a fejét hátul föl-támasztjuk, a szék támlájára, vagy a szekrénynek, falnak, a hova a székét közvetlenül állítottuk; majd a mikor így kellő nyugalomát biztosítottuk, felszólítjuk, hogy maradjon csendben, ne is beszélgesen; minden szorító ruhadarabot megoldunk, hogy a vérkeringés útja és a légzés szabad legyen, ugyanekkor két ujjunkal összeszorítjuk a két ornyílást és befogva tartjuk, míg tiszta vattát nem kerítünk elő, a melyből szükség szerint csucosan összesodort vattadugaszolókat alkotunk, melyet a vérző ornyílásba bedugunk, hogy a vatta teljesen betöltsse az ornyílást. Ez egyszerű eljárásra megszűnhet az orrvérzés, ha azonban kísérletünk sikertelen marad, akkor orvoshoz kell fordulni.

Társas reggelik.

Szeptember 5-én *Kubaneck* Venczel éttermében „Budai Vigadó”, II., Corvin-tér.

Szeptember 12-én *Deutsch* Pál vendéglőjében, VII., Dohány-utca 54.

Szeptember 19-én *Hettlinger* János éttermében, VII., Rákóczi-ut 30.

Szeptember 26-án *Keszey* Vincze éttermében, VII., Rákóczi-ut 44.

Október 3-án *Bokros* Károly éttermében, VI., Andrásy-ut 25. Este vacsora.

Október 10-én *Müller és Holub* éttermében, „Országos kaszinó.” IV., Semmelweis-utca 3.

Október 17-én *Schuller és Társa* éttermében.

Október 24-én *Hack* István éttermében, VII., Baross-tér 13.

Október 31-én „*Hungária*” nagyszállóda éttermében.

„Jó barátok” összejövetelai:

Szeptember 10-én *Vinkler* Antal vendéglőjében, X., Delej-utca 27. (Tisztviselőtelep.)

Szeptember 17-én *Horváth* József vendéglőjében, VIII., Gólya-utca 33.

Szeptember 24-én *Petrákovits* József vendéglőjében, IV., Bástyá-utca 27.

Szűreti szünet.

Október 25-én *Mirth* András vendéglőjében, VII., Dohány-utca 5.

Október 29-én *Erdős* Ignác vendéglőjében, VIII., Kemény Zsigmond-utca 12.

November 5-én *Fazekas* István vendéglőjében, IX., Mester-utca.

Löwenstein M. utoda Horváth Nándor cs. és kir. udvari szállító (IV., Vármház-körút 4. Telefon 11—24. *Évtizedek óta az ország legnagyobb szállodáinak, vendéglőiseinek és kávéházainak állandó szállítója.* Fiókiüzlet: IV., Türr István-utca 7. Telefon 11—48.)

A „Főhercegi halászlai Központ” (Apatin) mai számunkban közölt hirdetését ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Meghívó.

A »Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége» 1913. évi szeptember hó 23-án Budapesten tartja

XIII. évi rendes közgyűlését,

miről a szövetség t. tagjait az alapszabályok értelmében ezennel értesítjük.

Budapest, 1913. évi július 14-én.

F. Kiss Lajos, titkár. Glüeck Frigyes, elnök.

NAPIREND:

1. A közgyűlés megnyitása. (Glüeck Frigyes elnök.)

2. Az évi jelentés. (F. Kiss Lajos titkár.)

3. A szakosztályok jelentései:

a) a nyugdíjgyesület jelentése (Bokros Károly elnök);

b) a tanonczügyi szakosztály jelentése. (Jaj-b) a tanonczügyi szakosztály jelentése. (Palkovics Ede elnök.)

c) Közvetlőségi szakosztály jelentése. (Jaj-c) a János előadó.)

(Wilburger Károly pénztáros.)

5. A felmentvény feletti határozat.

6. A központi igazgatóság előterjesztései.

7. Indítványok tárgyalása. (A közgyűlésen csak azon indítványok tárgyalhatók, melyek három héttel a közgyűlés határnappja előtt, vagyis legkésőbb f. évi szept. 10-ig küldettek be a szövetség irodájába.)

8. Az 1914. évi közgyűlés helyének meghatározása.

Meghívó.

A »Szállodások, vendéglősök, kávéosok, pinczerek és kávészegédek országos nyugdíjgyesülete» alantitrott elnöke tisztelettel meghívja az egyesület tiszteletbeli, alapító, rendes és pártoló tag urait az 1913. évi szeptember hó 22-én délután Budapesten tartandó

XVI. évi rendes közgyűlésére.

Budapest, 1913. július hó 14-én.

Ezton is felkérjük t. választmányainkat és tagjainkat, hogy a hozzájuk beküldendő szavazólapokat szabályszerű kiállítás után haladéktalanul küldjék vissza a központi irodának.

Dr. Nagy Sándor, jogtanácsos. Bokros Károly elnök.

NAPIREND:

1. Közgyűlés megnyitása. (Bokros Károly elnök.)

2. Határozatképesség megállapítása és a szavazójegyek beszedése.

3. Evi jelentés előterjesztése. (Dr. Nagy Sándor jogtanácsos.)

4. Felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadása. (Francois Lajos felügyelő-bizottsági elnök.)

5. 1912. évi zárszámadások és

6. 1913. évi költségleírányszat tárgyalása határozathozatal.

7. Felebvezések tárgyalása.

8. Indítványok tárgyalása. (A közgyűlésen csupán azok az indítványok tárgyalhatók, melyek legkésőbb 8 nappal a közgyűlés határnappja előtt a központi irodába beküldettek.)

9. Közgyűlés berekesztése.

Jelentkezéseket a fogadó bizottság irodája (Budapest, IX., Lónyay-u. 22) folyó évi szeptember hó 18-ig fogad el.

A kedvezményes áru vasuti jegyek váltására jogosító igazolványok a fogadó-bizottságtól kérendők.

a) a »Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége» közgyűlésével kapcsolatos ünnepepeken részvettmi jogosultak;

a) a »Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége tagjai;

b) a nyugdíjgyesület önálló üzlettel bíró tagjai;

c) a közgyűlésen részvevő egyesületek és választmányok igazolt kiküldöttei;

d) az a—e) alattiak családtagjai;

e) akik a rendező-bizottság által meghívottak;

f) a közgyűlésre meghívott ipartársulatok kiküldöttei és tagjai.

A d) és f) alattiaknak a vonatkozó hárszabályok szerint a gyűlésen tanácskozási joguk nincsen.

Szabolcska csókjára.

A költő csókjá tisztá, szent,

A költő csókjá menneji,

Meleg szívvel tei.

Mi felmagasztosult e sziv,

S mint gyöngyütermő tenger, mi mély —

Kis unokám, remélj!

Költő adott csókot neked,

És meleg szívvel adta azt,

Megáldva a tavaszt.

Oh százszor meg van áldva az,

Egy hosszú örök életet át,

Kit iblett dalnok áid.

Köszönöm ezt, költőm, Neked,

Te Ideálért lángoló,

Te szép nagy álmód!

A te nemes költszeted

Mint nyúló róza énnemem,

Szuró töviseken.

Fénylő zománc az a valón,

Az élet hamvas himpora,

Az Isten mosolya.

Sántha Károly.

SALVATOR

a kiváló bőr- és lithimus gyógyorrás, vese- és halthólyagbajoknál, köszvénynél, czukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása.

SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóczy Salvator forrás-Vállalat. Budapest, V. Rud. Ifrakpart 8.

KÜLÖNFÉLÉK

Eszküvők. Wolf Gyula németújvári vendéglős kártársunk múlt hó 12-én vezette ottlár elé Woppel Ferenc sőkutafal vendéglős szépséges leányát, Teréz kisasszonyt. — Hollondoner Lajos, Hollondoner György rohoczi vendéglős fia múlt hó 27-ikén esküdtött örök hűséget Pummer Karolina kisasszonynak. — Mátyás István győri vendéglős múlt hó 18-án egybekelt Torkos Anna kisasszonnyal, Torkos Gábor beosárkányi vendéglős leányával. A megkötött frigyeken Isten áldása legyen!

Házasság. Szárich Géza zentai polgármester örök hűséget esküdtött özv. Dala Károlyné urnóknak, néhai Dala Károly, nem rég elhunyt szegedi szállodás özvegyének.

Vendéglő átvételek. Révész Norbert átvette Budapesten a Teréz-kört 43. szám alatt levő, a piléni sörgyár zsebében levő vendéglőt. — Szemes Kálmán volt ismertevű főpinczér megvette az Aggteleki-utca 2. szám alatt levő vendéglőt. — Kőszegen Skriba Sándor ottani kártársunk új szállodát építtetett s azt folyó év július 20-ikán megnyitotta. — Szegeden a »Royal«-kávéházat Dávid Páltól Matejka József vette át Trecsénéipinczről. — Szatmáron a »Pamónia«-szállodát Pongrácz Lajos ottani kitűnő vendéglős kártársunk és jó barátunk vette bére 12 évre. Üdvözlöjük. — Szentesen a »Petőfi«-szállodát Pirity Mátyas nagy áldozattal átálakította. — Várpalotán az »Erzsébet«-szállodát Keszler Boldizsár vendéglős kártársunk ujjonnan felépítette s azt e hónap elején megnyitott. — Sárváron az »Othlon«-kávéházat Fehér Adolf vette meg Kecskemétről. — Székesfehérvárott a »Korzó«-kávéházat Csillag Sámuel, az ottani »Othlon«-kávéház tulajdonosa vette át. Ugyanottan a Kálózi-nagyvendéglőt Kőszeghy Gyulától Reinberger József kártársunk vette meg.

Halalozás. Frencisz István fővárosi nagyvendéglőt és kedves nejét érzékeny családi vesztésgé érte Hoffmann Sándor székesfővárosi nyug. főpinczárnak múlt hó 20-ikán történt elhunytával. A boldogultban Frencisz István múlt urnó édesatyját, Frencisz István pedig apósát siratják. Temetése a róm. kath. egyház szertartása szerint augusztus 22-ikén a család nagyszáma ismerőslei és jóbarátai részvételével ment végbe. Ipartársulatunk tagjai is nagy számban vettek részt a végtesztéségtelen. Béke poraira!

Farkas Ferenc vendéglője. A József-körtől Bandi-nagyvendéglő derek főpinczére Farkas Ferenc megváltván állásától, a József-kört 75. szám alatt levő vendéglőt megvette Fleck Károlytól. Farkas Ferenc tisztá magyar érzelmeit kártársunk vendéglőjét nagy örömmel karolta fel a környék előkelő polgársága. Kitűnő konyhájiért és italaikért érdemes felkeresni. Sok szerencsét kívánunk új vállalkozásához.

A Gyöngyös-Visontai Bortermelők sz. m. r.-t. múltévi mérlege. F. évi augusztus 20-án tartotta 8-ik rendes közgyűlést az Gyöngyös-Visontai Bortermelők Szövetkezete, mely rövid idő alatt összes pingezgadási szervezeteink közt a legnagyobb forgalmat érte el. A bemutatott mérleg szerint az idén 104,134 K-t tesz ki a tiszta haszn, miből a részvényesek 35 K-t kapnak, ami nem kevesebb, mint 17 és fél százalékos osztaléknak felel meg. A társaság részvénylőkéje 400,000 K, míg a tartalékalapok 326.320 K-ra rúgnak. Dacára a tavalyi őszi igen magas boráraknak és az azóta beállott jelentékeny árszökkenésnek, ez a vállalat a kezeinkben levő mérleg szerint, rendkívül szépen kerestett. A bor-

és pálinkakészlet értéke évről évre 392,257 K-t tett ki. A részvénylőrságának az egri szövetkezelt bortermelők részvénylőrságával együttesen Wienben föltelepe van, mely úgy látszik. szintén jól prosperál, mert 12,580 K nyereséget tudott produkálni.

Diákszálló építkezése. Abban a lakás építő-programmba, amelyet Bárczy István polgármester négy évvel ezelőtt adott, többek között az a kitűnő eszme is helyet foglalt, hogy a fővárosi diáknymor nyithatására építsen a főváros diákszállót, amelyben a vidéki főiskolai halgatók olcsó de jó és egészséges szobákat kaphassanak. A terv most már a megvalósulás felé közeledik. Az építkezési bizottság mostani ülésén foglalkozott az első ilyen szálló költségvetésével, amelyet Budán, a Fehérvári-úton fognak építeni. A tervet rövidesen a közgyűlés elé kerülnek és az építkezést hamarosan megkezdik, úgy hogy a szállót talán már a jövő évben átadhadják a hivatalának.

A „Restaurant“ elnevezést a legtöbb kultur országban már annyira ismerik, hogy annak magyarázata szinte feleslegessé válik. Tudjuk, hogy a „restaurant“, francia jege annyit jelent, mint „helyre állítani“, vagyis valamit régi állapotába visszahelyezni és minden vendéglőnek valóban az volna a hivatása, hogy *vendége erejét a nyújtott ételek és italok által helyre állítsa.* Eredetileg azonban a „restaurant“ szó a 17-ik században egy különösen összeállított, könnyen emészthető ebédet jelentett, amely tiszta levesből, friss tojásból és kevés szárnyasból állott. Az orvokok különösen gyenge és beteg embereknek rendelték a „restaurant“-ot. Amikor *Richelieu* a híres francia államférfi a szép Flammarons asszonyt egy napon meglátogatta és távozáskor a szép asszony mamája a herceget meg tartoztatta, Richelieu visszautasította a szívélyes gyöngédséget azzal a megokolással, hogy otthon a *restaurant* várja, amelyre megtamadott egészsége szempontjából pontos időben szüksége van. Az idősebb Flammarons asszony erre kijelentette, hogy ilyen kitűnő restaurant-al ő is szolgálhat, mert az mincig készen áll nála. Richelieu erre vissztért az ebédlőbe és elfogyasztotta a restaurant-ot, amelyről később úgy nyilatkozott, hogy jobbat és izletesebbet még sohasem evett. Párisban egyes vendéglősöknek a 18-ik században se mertek vendéglőkének mást feltalálni, mint az orvokok által javasolt restaurant-ot. Később aztán az ilyen vendéglőket egyszerűen „restaurant“-nak nevezték, amely elnevezés később a vendéglőre általánosították.

A sörözők trösztje Ausztriában. Röviden jelentették már, hogy az Oesterreichische Kreditanstalt, a Wiener Bankverein és a Niederösterreichische Eskompte Gesellschaft tárgyalásokat folytatnak az Anton Dreher Brauerei A. G.-tal, az Ad. Ig. Mautner und Sohn és a Th. und G. Meicht cégekkel, hogy ezeknek schwedati, sankt-marxi, simmeringi sörözőit egy vállalatba egyesítsék. Azonkívül két morvaországi sörgyár beolvastását is tervezik az alapítandó új részvénytársaságba, amelynek *ötven millió korona alapítókéje lesz* és amely évente körülbelül egy és fél millió hektoliter sört fog gyártani. A részvények egy hányszorát a pénzintézetek fogják átvenni, legnagyobb részüket azonban az iparvállalatok jelenlegi tulajdonosainak birtokában marad.

Az alkohol és a költők. Eddig az volt az általános nézet, hogy a szeszes ital izgatón, sőt termékenyítőleg hat az írők és művészek fantáziájára. Paul Voisinel most tanulmányt írt a Tams-ba, amelyben nemcsak hogy megcáfolja ezt a hitet hanem a babonák közé sorozza a rendelkezésére álló adatokból megállapította, hogy a mámor a legkevésbé sem ingerli munkára az agyat, hanem ellenkezően, megbénítja a működését. Edgar Poe-ról és Hoffmannról azt beszélnek, hogy az alkoholnak köszönhetik hírnevüket, mert legszebb műveiket mámor állapotban írták. Az igazság azonban éppen az ellenkezője ennek, mert Edgar Poe egyszer azt mondotta, hogy a szeszes ital élvezete után még gondolkozni sem képes, nemhogy írni tudna. Verlain és Musset is szenvedelmes alkoholistá hírebe állt, de ők is számtalanszor panszkodtak barátaik e szenvedelmük miatt, mely bönkéntog hatott fantáziájukra és teljesen tönkretette munkaképességüket. *Rimbaud* és *Villon*, a kik absztinívók voltak, legtöbbször teljesen kapatos állapotban dolgoztak, azonban különböző eredménnyel. *Rimbaud* ama munkái — állapítja meg Voisinel dr. — amelyeket becsipve írt, nagyobb részt homályosak, *Villon* ellenben (amin nagyon csodálkozik a cikket író orvos) a korcsában írta legértékesebb műveit. Ebben a tekintetben érdekes kivétel *Boude-laire*, aki mindenféle fajtában szerette és mohón élvezte az alkoholt, egyformán fogyasztotta az étert, a hasist, a kokaint és az ópiumot. Pusztító szenvedelmét a legjobb akarata ellenére sem tudta leküzdni, azonban nem tiltotta senki előtt és nem mentegette magát, sőt egyszer a következőket írta magáról:

— Ezek a rettenetes mérgek meggyaláznak és tönkre tesznek. Milyen borba találhatom meg azt a békét és nyugalmat, amelyben gyermekkorom ártatlan örömeit leltem?

Vendéglősök sörgyára. Árvavárljáról jelentik, hogy az Árvegyei Vendéglősök Egyesületének kezdesére konzorcium alakult, a mely kétszáz ezer korona alapítókével átveszi a tőkehiány miatt nehezen prosperáló *pot-béti sörgyárat*. Az új vállalkozásnak a főcélja, hogy Árvegyéből kisorsítsák a külföldi sört

A szálló albérője. Balla József tiszánai földbirtokos bére vette a budapesti „József főherceg“ szállodát és kávéházát, a bérlet fejében átredátá azzer holdra menő birtokát Kálmán Sándorra, aki a szállodát és kávéházat első kézből bérlettel a tulajdonosoktól Gráber Ernőné és Hoffmann Sándortól. A földbirtokos a kávéházban átvett árúrt háromzer koronás váltót adott Kálmánnak s a tulajdonosok perelték a váltót. Balla a pert elvesztette, árveztést fizetett ki a holmira s Ballát kilakoltatták. Balla, ki ezzel elvesztette egész vagyonát, csalás miatt feljelentést tett a rendőrségen Sándor László rendőrtanácsosnál, ki ez ügyben beidézte az érdekelte feleket.

Vendéglőkben, kávéházakban, éttermekben rendkívül kedveltségnek örvend a

paptamási Lythia gyógyviz!
Vizelethajtó és hűgysavoldó! Vesebajoknál nélkülözhetetlen!

Főraktár: Brázay Kálmán czégnél,
Budapest, VIII., Baross-utca 43.

NAGY IGNÁCZ

■ pinczefelszerelési cikkek üzlete ■
Budapest, VII., Károly-körút 9.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű **pinczefelszerelési cikkekben** ugymint: **borszivattyúk, gummicsövek, rézcsapok, palackdugaszolók és kupakolók** kisebb és nagyobb hollandi és asbest szűrőkészülékek, **boros palackok, parafagudaszok, továbbá különféle rendszerű borsajtók, szőlőzuzók, erjesztőtölcsérek, faedények, permetezők raffiában stb., stb.**

Saját palackkupak gyár

Nagy és Watzke

— Pinggau. —

Erzsébet-szálló. A főváros előkelő negyedében, a Belvárosban, egy modern szállópalóta vonja magára a járókelők figyelmét. Ez a szép épület ez egyetem-utcai új Erzsébet királyné-szálló, a mely e napokban nyílt meg. Az új szálló a régi jóhírnév Erzsébet királyné-szállónak a megújvობისა s mint ilyen, abban a szerencsében részesül, hogy új szépségét és fényét nem homályosítja el a kezdet nehézségei, az új ház már egy igen jól vezetett szálló köteleibe illeszkedik bele. Ez a szálló a kényelem terén a legújabbat és legjobbnyújtja. Szabó Imre a tulajdonos, ki a régi szállót is igen közkedveltette, gondoskodik arról, hogy megtalálja a közönség mindazt, a mire szüksége van.

Országos baromfiállítási Budapestén. Az 1907. évi nemzetközi baromfiállítási óta nem volt még Budapestén olyan baromfiállítási, amely alkalmul szolgált volna országunknak a baromfitenyésztés terén való előrehaladásnak méltó bemutatására. Ezt a célt igyekszik most megvalósítani a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete, midőn elhatározta, hogy december hónapban az Ipircsarnokban országos baromfiállítást rendez. A kiállítás sikere érdekében az egyesület nagy buzgalommal fejt ki a vidéki baromfitenyésztők körében, kik erősen készülődnek a részvételre. Bővebb felvilágosítás a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének (Budapest, IX., Üllői-út 25., I. em.) titkári irodáján ad.

A kleptománia Angolországban. Kétségtelen, hogy Angliában a magasabb társadalmi rétegekben mind gyakrabban fordulnak elő lopások. Sokan gondolkoznak azon, hogy miképpen lehetne segíteni a bajon, de eddig még senkinek jutott rá a helyes ellenszerre. A londoni divatruházak képviselői a multkoriban konferenciára gyűltek egybe. Védekezni szerettek volna a rablások ellen, de semmit sem bírtak kisítni. Gyakran tetten érték az ilyen hölgyeket és fel is jelentették őket, de az eredmény sohasem volt kielégítő. Az ilyen perek ugyanis sok vevőt riasztottak el a panaszt emelő cézektől, de a még tetten nem kapott tolvajokat sohasem. Az ilyen hölgyek leginkább üzletekben dolgoznak, de nincs az ember biztonságban a szállóadókban és klubokban sem. A Westend egyik előkelő vendéglőjében a széke támlájára tette egy hölgy pompás czobolyprémét. Velelenni az ajtóra pillant néhány perc múlva. Az ajtón épp akkor megy ki egy asszony, az ő czobolyprémével. Csak egy birta a prémét visszakapni, mert a monogramja bele volt hímveze. A tolvaj, egy előkelő társaságbeli hölgy, hidegvérten ment el. Valamelyik klub báján egy hölgy elvette a másikkal a legzejtőt. Az utóbbi udvariansan szólt: »Bocsánat, ön tévedésből az én legzejtőmet vette fel.« »Szó, óna róla«, mondta az előbbi és kiestett a teremből. Olyan esetek is történnek, hogy valakinek a hitelét úgy használják ki, hogy az illető számlájára megrendeléseket tesznek. Az ilyen dolgokat pontoszetesen csak jó ismerősök tehetik meg, akik pontosan ismerik a számlatulajdonosok viszonyait. De az urak klubjaiban sem jobb a viszonyok, mint az asszonyok között. A felsőbb osztályok becsületessége annyira süllyedt, hogy egy híres közvetítőiroda alapelve: »A munkaadók nem becsületesek, míg a munkát kereső szegények azok.« A kistokai becsületessé-

geket már nem is leplezik. A multkoriban nagyserűt belépőben jelent meg egy hölgy az egyik előkelő esküvőn. Mikor megdicsérték a kabátot, nem is tagadta, hogy nem az övé. »Csak mára hoztattam megtekintés céljából.«

A pávatoll és a divat. A mi napkeletről származó pávatollnak tudvalevőleg olyan tollazatuk van, amelyhez hasonlót szépség és hosszúság tekintetében alig viselnek más madarak. Éppen ezért csodálatos, hogy a divat még nem kerítette hatalmába, noha egyenesen arra való, hogy diszül szolgáljon a nőknek. Mellőzését némileg megmagyarázza az a babonás hit, amely szerint a pávatoll szomorúságot és könnyeket jelent. Mások szerint azért sem kedvelik az asszonyok, mert már az ókorban a római bujáság és hართatlan hiúság szívbőlumát képezte. A középkorban azonban a lovagok, meg a nemes nők előtt tetszetős díszítvény volt, annál inkább is, mert a titkos szerelmek sokat mondtak jelképpé avatták. A jelenségek követezeteve, úgy látszik, hogy a pávatoll rövidesen ismét divatos lesz. A külföldi kereskedők ugyanis az utóbbi időben elég anyagot gyűjthettek össze belőle, hogy megcsinálhassák a pávatoll-divatot. Mert a divatnál az a tragikus, egyben komikus is, hogy a nők tulajdonképpen nem azt viselik, ami éppen tetszik vagy jól áll nekik. Talán kétségbeejtő dolog, esetleg világfelfordulás következne be, ha egyszer azt avatnák divattá, amit a szivüik, izléseik, meg a hiúságuk legjobban tart. Nem, egy modern nő csak azt hordhat, amit néhány okos, élelmes ember, akik kezükben tartják a gyeplőt, modernnek mond. A dísznek való tollakat évenként át gyűjlik, mindenhol oleső áron vásárolják s ezt addig teszik, míg elég készletet halmoznak össze. Ha megtörtént, újra piacra dobják, csinálják a divatot, a toll ára gyorsan emelkedik és készen van az üzlet. Így történt a faczántollal is, így történt a kőcsagottal, a paradicsommadár-, meg a marabuttollal is. És ha a divat úgy akarja, holnap a kaesa- vagy a ludtoll lesz modern, eltekintve attól, hogy a nők akarják-e vagy nem. Ágrettek, paradicsommadarak és marabuk nemokára elűnnek, ami mindenestre megakadályozza teljes kiirtásukat. Ertekük azonban jóvőre valószínűleg jelentékenyen fölemelkedik, úgy hogy csak elvtve lehet látni majd, azoknival sok ügyes utaztat kerül majd forgalomba, ami az eredetiek becset erősen csökkenteni fogja. Most tehát a pávatoll lesz modern, különösen a fehér pávatoll s a külföldi kereskedők már nagyban készülnek a pompásnak ígérző üzletre. Az új divattal a madárvedelem hasznos és szép madarak ezreit kíméli majd meg. De a divat szeszélyes és változékony, és alig remélhető, hogy az asszonyok világa az idegen tollakkal való ékeskedésről lemondjon.

Egy nagy város szálló nélkül. Pár esztendő már annak, hogy Mezótúrnak, a körülbelül már harmincezer lakost számláló városnak, egyetlen szállóját becsukták. S azóta az Alföld ez az egyik legnagyobb és leggazdagabb városa, szálló nélkül van. Mert a vasuti állomás mellett u. n. szállódák tulajdonképpen szállóknak nem minősíthetők. S ugy volt, hogy maga a város fog szállót építtetni. De bizony ebből semmi sem lett. Nem is csoda, amikor az új városháza építésének meg a városi takarékpénztárnak az ügye is szintén évek óta vajudik Mezótúron Azután a helybeli ipar-téület akart belemenni a szálló felépíté-

sébe. Ez a terv is meghiusult, a közbejött rossz pénzügyi viszonyok miatt. Végre is az egyik helybeli pénzintézet, a *Mezótúri Központi Takarékpénztár* vette kezébe az ügyet. Az akar véget vetni annak a szégyenletes állapotnak, hogy a városnak nincs szállója. A pénzintézet a város központján és főutcáján már össze is vásárolta a szálló részére szükséges telket és arra egy *nagyszobású szállótépitet.*

A világ teatermése. Csupán megközelítően lehet megállapítani a világ teatermelésének nagyságát, amely szakemberek szerint évi 1,127,000 tonnára tehető. Hogy ez a becslés hiányos, mutatja a részletezés: Indiában terem 123,200 tonna, Ceylonban 85,000, Jáva szigetén 22,900, Japánországban 20,000, Formózában 11,600, Kínában (csupán az export) 53,600, Nátalban és Annamban 1400 tonna. Ede számitandó még 36,000 tonna tea, amelyet táblaalakba préselve, kizáróan kínai czégek árusítanak, továbbá amit Kínában és Japánországban elfogyasztanak s ami fejenként legalább öt fontot, 342 millió lakosnál tehát 774,600 tonnát tesz ki. Ez az oka annak, hogy Kína és Japánország nem szerepelnek nagyobb mennyiséggel az exportban. E két országon kívül a világ összes tea-fogyasztása 300,000 tonnára becsülhető, vaghis Kína és Japánország népei maguk kétszerannyit is többet fogyasztanak, mint a többi nép együttvéve.

Téli tengeri fürdők Angliában. Az érzékeny városi ember, aki meleg fürdők és jól fűtött szobák által keléköppen védve éri magát a téli időjárás változékonysága ellen, bizonytalán hátrözongva hallja, hogy Angolországban télen a tengerben való fürdőzés mind nagyobb számu hívekre talál. Egy londoni lap szerint most Anglia déli partjain sok fürdővendég időzik, akik a szomszédok legnagyobb ámulatára naponként megfürödnek a tengerben és emellett egészen jól érzik magukat. Közismert dolog, hogy a tengeri fürdő — bármilyen hideg is a víz — nem káros az egészségre nézve, ha az uszó gyorsan a vízbe ugrik, két-három percig szakadatlanul uszik, aztán gyorsan felöltözködik és néhány percig a parton sétál. Föltétlenül szükséges azonban, hogy a téli fürdőzők egészséges, erőteljes testalkattal bírijanak, a szivbajtól mentesek legyenek és a fürdés csak rövid időre szorítózköze. A téli tengeri fürdő után egészen fölrissülve éreztük magunkat és gnyvos mosolylyal fogadhatjuk szomszédjaink megjegyzését a tudógyuladásról, influenzáról és meghűlésről.

Angliában kevés a férfi. Az angol nőknek a férjhezmenés iránt való kílátása az utolsó évtizedben jelentékenyen csökkent, legalább is ezt bizonyítja az utolsó népszámlálás eredményét kimutató könyv, amely a minap jelent meg Londonban. Ez a kimutatás csak az 1911-iki népszámlálásraól szól. Az újszülöttek, mint minden más országban, túlnyomóan fiúk. — a két nem közötti arány 1041 = 1000 — az évtized második felében azonban már a női nem képezi a többséget. Különböző életkorban ingadozóztat mutat ugyan a leánybőség nagysága, de azért állandóan túlsúlyban marad. Így az utolsó népszámlálás adatai szerint a husz-huszonegy éves koruk közt ezer férfira 1113 nő jut és az évtized második felében a következőképp ingadozik az arányszám: 1091, 1077, 1079, 1138, 1205, 1337,

1817. A negyven-ötvenötödik évükben élő nemek közt tehát a nők többlete csekély apadást mutat, de attól kezdve újra növekedni kezd és a nyolcvanöt éves korfokozatánál meglepően magas számot ér el. A vidéken azonban bizonyos életkorban kivételkel észlelhetők, mert a tizenöt és husz évesek közt például 4899 férfival szemben 4235 nő akad, a következő öt évben pedig 4126 férfira 3948 nő jutott, de később újra kiegyenlítődött ez a különbség. A nemek származásából azt lehet következtetni, hogy sok leány nem megy férjhez. A 36,000,000 ember közt, akiket a statisztika felöl, 20,96 millió házasságon kívül él, 13,13 házias és 1,98 pedig özvegy. A házasságon kívül élők közül ezer férfival 1029 nő áll szemben. Az özvegy nők száma 1,364,804. az özvegy férfiak száma ellenben csak 615,811-et tesz ki. Ez a számarány nem igen különbözik a tíz év előtti népszámlálás adataival. Akkor ezer nőten férfival 1028 leány állt szemben. A hivatalos statisztika azzal magyarázza meg a leánybőségét, hogy a férfiak ma már jóval később nőülnek, mint régente.

Császárfürdő Budapesten. Nyári és téli gyógyhely az Irgalmasrend kezelése alatt kenes hévzúsi gyógyforrásai páratlanok. Ezek a források bőségesen táplálják vizükkel az intézet valamennyi fürdőjét úgy mint a *gőjfürdőt* és *népgözfürdőket*, *egyes- és közös külön női- és férfi-izszipfürdőket* (szapporogatók), *márványkád-, porcellán- és kőfürdőket*, valamint *török- és horganykád-fürdőket*, továbbá a *hőleg-, szénsavas- és villamosfürdőket*. Ezekből a *dusgyógyforrásokból* kapja vizét a *continenes egyedül álló női- és a férfi-uszoda* is. A Császárfürdő kiváló gyógyító ereje nemcsak csuszos bántalmak és idegagók ellen, hanem sok más betegségnek is általános elismert. Ivókurája kitűnő gyógyhatást hurutos légzőszerveknél és altsó bántalmaknál. Lakószobák kényelmesek, berendezésük a különböző igényekhez van szabva. Jutányos árak. Minden tekintetben szoliditás. Gyógy és zenéj nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld az Igazgatóság.

NYILT-TÉR.

Keszey Vincze éttermei

Budapest, VII., Rákóczi-ut 44.

Pilseni ősforrás!

A vidékiek legkedveltebb találkozó helye. Ujonan díszesen átalakítva. Kitűnő francia és magyar konyha. A Pilseni ősforrás sörrei és balatonmelléki borok. — Társas összejövetelekre külön termek. Színház után friss vacsora!

Eladó vendéglő.

Szőlőskislakon, a boglári vasút-állomáshoz 4 kilométerre, két országot mellet egy igen jóforgalmú vendéglő eladó. A vendéglőhöz tartozik 2 lakószoba, 1 vendégszoba, 1 konyha 1 éles kamara, 1 pince, 1 jégverem, 1 kocsiszín, 7 hold szántó föld, abból 5 negyed hold igen jó termő szőlő. Az összes berendezéssel megvehető: Legár Gyulánétól, Szőlős-Kislakon.

BEITZ JÁNOS

műszertörzvényes dákos billiárdgolyó gyár

Raktáron talok Carambol és fordító billiárdokat, márványasztalt, „Thonet”, székelt, csillárokat és mindenféle kávéházi berendezéseket.

BUDAPEST,
VI. Akácza-ú. 56.

TELEFON 81—30.

Eladó bor.

30 hektoliter 1910. és 1911. évi termésű igen jó borom van eladó. Eladás 50 litertől kezdve. A bor nálam **Sári**-ban Budapest mellett előzetes értesítés után bármikor megtekinthető.

Székely József földirtokos, Sári (Pest megye.)

MÉZ.

Ide! csemege mézet és hegyi málnaszörpöt legjutányosabban szállít a **Bakonyvidéki méz- és terményértékesítő vállalat Veszprémben.**

Postadoboz virágméz K 7.—
„ Demijohn málnaszörp K 6.50 bérmentve.

Kérjen mintázott árajánlatot.

Özvegy vendéglősné,

kitűnő főzőnő, szorgalmas és munkás családból való nő, ajánlkozik. — Bővebbet: **Magyariné, Somlyóvársárhely.**

Igaz feltűnést

kelt az új szak-amerikai **palczksör-töltő** önműködően szívja a habot a hordóba vissza. Kiszárja a szén-sav eillanását. — Könnyen kezelhető. Nagy megtakarítás. Különösen alkalmas vendéglősök, szállodások, fűszeresek, fogyasztási szövetkezetek és családok részére.

ára Aluminium K 14,— egy palczk részére.
„ Rézben „ 20,— két „ „
„ „ 17,50— egy „ „
„ „ 25,— két „ „
Szétküldés bérmentve utánvételt. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

J. Korngut, Wien, XXII/4. Abt. 21.

Boreladás.

150 hl. 1906. és 250 hl. 1912. évi érmelléki hegyi fehér asztali bor

Reszege vasuti állomáshoz szállítva 64, illetve 40 kor. áron eladó. Megkeresések

RYLL VIKTOR
kir. erdőmérnök

NAGYKÖVÉRES,
(Temes megye) intézendők.

ALMA.

Csemegealmát 20 és 30 koronáért, Rétesalmát 16 és 24 koronáért mm.-ként szállít utánvét mellett:

PRENNER JÁNOS
PINKAFŐ, 20. sz.

Alsódbasi járás Alsónémedi nagyközség.

1439—1913.

Alsónémedi község

nagyvendéglője

(Pest megye, Soroksár mellett) autobus közlekedési végállomással, 1913. év szeptember 6-án szombaton délelőtt 11 órakor egymásután következő

6 évre haszonbérbe

lesz kiadva. A feltételek a közig. jegyzői irodában megtekinthetők. Autobusz indul Soroksárról Alsónémédire d. e. 10 órakor.

Egry Ferencz,
jegyző.

Somogyi Béla,
bíró.

LITKE L.

pezsgőborgyár-telepe PÉCS.

Főraktár: Budapest, IV., Szép-utca 3.

Frigyes főherczeg ő császári és királyi fensége, Salvator Lipót ő cs. és kir. fensége és „Nemzetközi Háló-kocsi” és „Európai Express Vonat-társaság” szállítója.

PEZSGÓFAJOK:

„SPORT GRAND VIN SEC”, „CASINO EXTRA SEC”, „FORENLAND” (savanykás), „BRITANIA EXTRA DRY” (cukor nélkül)

Szálloda berendezések

Bruck J. Henrik

vas- és rézbortorgyára

Budapest.

Gyár: IX., Lilliom-utca 8. szám. (Saját házában.)

Mintaraktár és iroda: VI., Andrassy-ut 32.

Ajánlom dusan felszerelt raktáromat **vas- és rézbortorgyára**, olcsó árban és kedvező fizetési feltétellel.

Pinczerek figyelmébe!

Fő- és fizetőpinczerek, kiknek oldalsebátarca (papiros pénz) vagy pinczértáska (apró- és ezüst számar) van szükségük, a melynek feneke nincs többé külön beillesztve, hanem a felsőrészt az ajálával egy darab-ból készült — a legutányosabb árak mellett szerezhetik be.

Árak 8-tól 12 koronáig.

Molnár Vilmos

kesztyű- és sérvkötőgyárosnál.

Budapest, VII., Károly-körút 28. szám.

(Központi városház.)

Gummi- és halhályag-különlegességek tucatzanként 2, 3, 4, 5 és 6 forint. Nagy rakár a legkiválóbb gyártmányú gőrcsér, gumiharisnyák, sérvkötők, szuszpenzoriumok és a legkülönfélébb betegápolási cikkekben.

Iparso

fagyalt, jegeskávé, hidegkésztimények előállításánál a jég szósára, valamint hűtőkészülékekhez. Minden felvilágosítást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kéredezésközdésre díjmentesen nyújt

A Magyar Királyi Sójóvedék Vezérigynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32. sz.

BOR.

Kitűnő hegyen termelt rizling bor 140 hektoliter a főváros közelében részletekben is eladó.

Tudakozódhatni alóirótt tulajdonosnál: **Farkas Károly**, Bicske (Fejér-megye).

Elsőrangú előkelő étterem

fényes berendezéssel, megfelelő sörgyári **kölcsönös átdó.** Ajánlatok „E. J. 41095” sz. a. Schwarz József hirdetési irodájába Budapest, Andrassy-út 7. címzendők.

Vendéglő- bérbeadás!

A karczagi „Társaskör Urikaszinó” tulajdonát képező 4 szoba, konyha, kama, padlás, pincze, nyílt folyosó-rész, udvari fászinból álló

kaszinó vendéglő

1913. november 1 től korlátlan **ital-mérési és vendéglői joggal**

■ haszonbérbe adandó. ■

Az írásbeli zárt ajánlatok 100 korona bánatpénzzel 1913. évi szeptember hó 20-ig kizárólag **Szendrey Lajos** háznagyhoz nyújtandók be vagy küldendő, ki kívánatra a szerződési feltételeket szóval vagy írásban közli.

Az elnökség.

Ezennel bátorodom a tisztelt vendéglősök, mészárosok és hentesek emlékébe hozni, hogy én az Amerikában szerzett gyakorlatom révén az elismert legjobb amerikai **jegpinczékét, jegvermeket és hűstő-házakat** építem és Magyarországon is évek óta a bizalmat kiérdemeltem. Javításokat olcsón vállalkozok. Löwy Ignác, Budapest, IX. ker., Ranolder-utca 3.

Magyarország legkedveltebb élclapja. Megjelen minden vasárnap. Egyes szám 15 krajczár. Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt Fél évre . . . 3 frt Negyed évre . . . 1 frt 50 kr

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII. ker., Rökk Szilárd-utca 4.

Wölfel József

modern czégtábla-festő

Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 3

Vendéglősök, kávéháztulajdonosok és szálladósok, valamint egyesületek, olvasókörök és kaszinók részére a **czímtáblákat** legutányosabbá kivételt **czímtáblákat** sabb árban készít. Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

Első magyar részv. serfőzde

Gyártelep és központi iroda 1

X. ker., Külső Jászberényi-út 11.

Távbeszélő szám: 52—58 és 52—60.

Igazgatóság és városi iroda:

VIII. ker., Esterházy-utca 6. sz.

Távbeszélő szám: „József” 4—29.

Palackosor osztály: X. ker., Előd-utca 4.

Távbeszélő szám: 56—58.

Mielőtt szükségletét valódi hegyi

málna szörpben

Steiner és Löwy

fedezné, kérjen mintázott ajánlatot
első beszercebányai hidraulikus gyümölcs-sajtoló és szörp gyártól Beszercebányán

Sátoraljaujhelyen a „Vadászkürt” szálloda

téli és nyári vendéglőhelyiséggel, úgy a szobák, mint a vendéglői helyiségek berendezéssel a jelenlegi bérlő betegsége folytán kiadó.

Érdeklődők forduljanak Löwy Adolf ottani könyvkereskedőhöz.

WEBER MIHÁLY FIAI

Budapest, I., Fehérvári-út 46. szám.

Nagy nyári kethelyiség.

Elfogadnak házonkívül lakodalmak, estélyek, ebédek, bankettek stb. rendezését, valamint :: buffet felállítását helyben és vidéken. :: Kőlcson ad mindennemű servist.

Telefon 52—39.

HÁZI ZENEKAR.

Számtalan kítüntetés!

Ementáli
répcelaki
Trapista
Roma dour
csemege
és teavaj

ajánlja

Staufner és Fiai

sajt- és vajgyárak

Répcelak (Vas megye).

HIRMAN FERENCZ rézárugyára

BUDAPEST

VII., Csányi-utca 7. sz.

Készít gőz-, víz- és légszuszvezetékhez szükséges rézárúkat. Bor-, és sör-szivattyúkat, sör kimerő-készülékeket légnymással, valamint mindennemű rézesapokat, fémfelirati táblákat és rézszulokat. — Alapított 1880-ban. — Az 1896. ezredéves orsz. kiállításán az állami ezüst-éremmel kítüntetve.

ANDRÉNYI SEC

(FÉLÉDES)

ANDRÉNYI EXTRA

(ÉDES)

Budapesti képviselő: L. Molnár Lajos, VII., Bosnyák-utca 3.

szakemberek által a legdrágább francia pezsgőkkel ismételt összehasonlítottán nemcsak egyenértékűeknek, de több ízben a francia pezsgőknel jobbaknak is találattak. □

AZ „ERDÉLYI PINCZE - EGYLET”

császári és királyi udvari szállítók

::

KOLOZSVÁROTT.

::

Sürgöncyzim: Bortermelőik szövetezte Kolozsvár.

Ajánlja egyenesen a szövetezeti termelő tagjaitól beszerzett és minden kiállításán elsőrendű érmekek nyert tisztán kezelt és kitűnő minőségű fehé- és veres-, asztali-, peccsenye-, csemege- és gyogyborait. Megkeresésére készséggel küld árlapot az igazgatóság.

Az „Állami Polgári Tanító-Intézet” Igazgatósága.
Budapest, I., Győri-ut 13.

1735—1913.

Pályázat gazdaasszonyi állásra.

Az állami polgári iskolai tanítóképző intézet (Paedagogium) köztartásában 1913. évi október hó 15-én **uj gazdaasszony** szerződészerű felfogadása válik lemondás folytán szükségessé.

A gazdaasszony téendői a Vallás- és közoktatásügyi minisztérium által kiadott „Házi Szabályzat” 53—66. §-aiban vannak meghatározva, megjegyezvén, hogy az intézet köztartásánál mintegy 170 egyén étkszik.

A gazdaasszony díja évi 800 korona, utólagos havi részletekben, továbbá lakás, fűtés, mosatás és a szabályzatban megállapított élelmezés.

Ezen állásra idősebb, de kellő munkaképességű gyermektelen és özvegy nő pályázhatnak. Egyenlő képesség mellett tanítók és tanárok özvegyei előnyben részesülnek.

A kellően felszerelt folyamodványokat 1913. évi szeptember hó 20-ig az állami polgári iskolai tanítóképző-intézet igazgatóságához (Budapest I., Győri-ut 13. sz.) küldendők be.

Az igazgatóság.

Dombrád község előljáróságától.

2293. sz. 1913.

Vendéglő bérbeadási hirdetmény.

Dombrád (Szabolcs megye) község képviselőtestületének 45/1913 kgy. számú határozata alapján a

községi vendéglő

1913. évi november hó 1-ső napjától

3 évre leendő haszonbérbe adása céljából

a folyó évi szeptember hó 23. napján d. e. 10 órakor a községházánál nyilvános árverést fogunk tartani.

1. Kikiáltási bérösszeg 1500 korona, melynek 5 százaléka az árverésen résztvevők által bánatpénzül leteendő.
2. Az árverezőknak módjukban van az árverés és kötéendő haszonbéri szerződés feltételeit a hivatalos órák alatt megtekinteni s árverés előtt ki kell jelenteniök, hogy azokat ismerik és kötelezőleg elfogadják.
3. A kikiáltási összeg felül legtöbbet ígérővel a szerződés azonnal megkötetik s e szerződés bérlőre már ekkor, a községre pedig a képviselőtestület jóváhagyása után kötelező.

Dombrád, 1913. augusztus hó 16-án.

Dombrád község előljárósága.

Hőgyész nagyközség Előljáróságától.

1393/1913. szám.

Nagyszálloda bérbeadás

Tolna vármegyében, az elismert nagy kereskedelmi és ipari gócpontot képező **Hőgyész nagyközségben** — ahol évente 4 országos állatvásár, havonként egy tehénvásár és minden pénteki napon tartott hetivásár is emeli a forgalmat — a piac téren fekvő

újjaépített egy emeletes szálloda

12 vendégszobával, vendéglős lakással, kávéház, nagy étterem, 2 korcsmaszoba, nagy táncsterem, fűdött nyári helyiség, nagy kocsiszín, 28 lóra való istálló és a szükséges mellékhelyiségekkel **1913. évi szeptember 8-án délelőtt 11 órakor** Hőgyész nagyközség tanácstermében megtartandó zárt ajánlati versenytárgyaláson és ha ez kellő eredményre nem vezetne, a folytatólag megtartandó szóbeli árverésen 1914. évi január hó 1-től kezdődő 3, illetve 6 évi időtartamra

haszonbérbe fog adatni.

Ugyanezen alkalommal haszonbérbe fog adatni a piac térré néző oldalon 3, esetleg 4 modern magánlakás. Bérbeadási feltételek Hőgyész nagyközség főjegyzői iródájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Hőgyész, 1913. augusztus 6.

Klimes Antal s. k.
főjegyző.

Stockinger Vincze s. k.
bíró.

A nagykállói m. kir. földmivelési iskola igazgatóságától.

263—1913. sz

Versenytárgyalási hirdetmény.

A nagykállói m. kir. földmivelési iskola igazgatósága a földmivelésközpontnál október hó 1-én és időközben kezdődő tanfolyamok tanulói (körülbelül 30) illetőleg hallgatóinak, az iskola nőtlen tisztviselőinek és az iskolánál tartózkodó hivatalosan kiküldött tisztviselőknél **élelmezése, a tanulók fehér- és ágyműveinek és az összes asztalnemek mosása tárgyában** folyó évi szeptember hó 15-én délelőtt 9 órakor a földmivelésközpont iródájában versenytárgyalást tart.

A rendes tanfolyamok tanulóinak és az időszaki tanfolyamok tanulóinak élelmezési díjait részben terményekben, részben készpénzben szolgáltatja ki az igazgatóság. Az iskola nőtlen tisztviselői és a hivatalos kiküldetésben levő tisztviselők élelmezésüket készpénzben fizetik.

Terményekben átad az iskola igazgatósága a vállalkozónak tanuló élelmezésére személyenként és naponként 1 kg. búzát, 0,8 kg. burgonyát, 0,6 kg. tengerit, 0,3 liter tejet.
A létszámra való tekintet nélkül átad az iskola igazgatósága a vállalkozónak zöldeséget a téli hónapokra: 100 kilogramm zellert, 300 kg. petrezselymet, 200 kg. sárgarépát, 100 kg. babot, 600 kg. kalarát, bét, 450 kg. keltáposztát, 450 kg. őszi káposztát, a nyári hónapokra július 1-től kezdődőleg 1000 fej salátát, 100 drb. káposztát, 100 fej nyári káposztát, 100 kg. zöldbabot, 100 fej nyári keltáposztát, 300 kg. paradicsomot.

Ezenkívül kap az élelmező a téli hat hónapra havonként 4 m³, a nyári hat hónapra havonként 3 m³, összesen egész évre 42 m³ tüzifát utólagos negyedévi részletekben és egy évre 365 kg. petrolumot utólagos heti részletekben. — Az élelmező az iskola telepén lakást, gazdasági udvart és kerti földet kap. Evőeszközöket és konyhadényeket szintén az iskolától kap a vállalkozó.

A pályázónak a fentiek figyelembevételével, tehát arról kell nyilatkoznia, hogy személyenként és naponként mennyi készpénzfizetés mellett vállalkoz az iskola tanulóinak élelmezésére?

Megjegyeztetik, hogy az igazgatóság a feltüntetett tanuló létszám ingadozásáért felelősséget nem vállal.

A szerződés tárgyát képező vállalat részletes feltételei az igazgatóságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtudhatók és ezek megismerése minden pályázótól megkövántatik.

A pályázók áránálutukkal egyidejűleg keresztlevelüket, erkölcsi bizonyítványukat, magyar honosságukat igazoló okmányukat, továbbá eddigi foglalkozásukat feltüntető bizonyítványt bemutatni és 100 (egyszáz) korona bánatpénzt letenni kötelesek. A szerződés megkötése után pedig a vállalkozónak még 100 (egyszáz) korona biztosítékot kell az iskola pénztárába készpénzben vagy állami értékpapírban elhelyezni. Az ajánlatot írásban, zárt borítékban legkésőbb folyó évi szeptember hó 15-én délelőtt 9 óráig a földmivelési iskola igazgatósági iródájába nyújtandók be. A versenytárgyalásról jegyzőkönyv vették fel és az előljáró nagyméltósága m. kir. földmivelésügyi Miniszter ur elő terjesztetik és annak alapján a Miniszter ur dönt a pályázók ajánlata felett és ennek értelmében kötetik meg vállalkozóival a szerződés.

Nagykálló, 1913. évi augusztus hó.

M. kir. földmivelési iskola igazgatósága.

ALAPITTATOTT
:: 1869. évben ::

KIVONATOK

legfinomabb rum, törköly szilviorium,
eczet és likőr készítéséhez hideg
:: uton, minden készülék nélkül. ::

! Árjegyzék és kezelési könyv **ingyen.** !
legújabb, kitűnőnek bizonyult

sörmérő-készülék szénsav és légnyomással.

! ! Mindenkor friss sör ! !

Nagy raktár, ugymint: borkezelési cikkekben, borderitőpor, savtalanító, szintelenítő, bortisztító-szerek, nyulósborok javításához szükséges szerek és borbetegségek elleni szerekben. Törvényesen megengedett anyagokból álló legjobb borderitő szer a:

„RAPID“ borderitő-
:: por, ::

„RAPID“ mely áll tiszta gelatinból.
Magyarország legnagyobb raktára:
sörpezsgőcsapok, sörszivattyúkban, sörhűtő-készülékekben,
sör és borpalczk-töltőkben, dugaszoló és kupakoló gépekben

WATTERICH A.-nál
BUDAPEST, VII. KER. DOBÁNY-UTCA 5. SZÁM.

Hirdetmény.

A marosvásárhelyi Stefánia Kisdévodó intézet tulajdonát képező Széchenyi-tér 54. sz. alatt fekvő

„Nap-vendéglő“

1914. év május 1-től kezdve 6 (hat), esetleg több évre **haszonbérbe kiadandó.**

Zárt ajánlatok Csontos Olivér egyleti elnökhöz 1913. évi szeptember hó 15-ig adandók be.

Az intézet felügyelőbizottsága a zárt ajánlatok felett tekintet nélkül a megajánlott összeg magasságára, tetszés szerint határoz.

Bérelti feltételek megtudhatók Csontos Olivér elnöknél, vagy Bartha Ferenc egyesületi titkáránál (Iskola-utca 11.).

Marosvásárhely, 1913. augusztus 21-én.

Bartha Ferenc s. k. titkár. Csontos Olivér s. k. elnök.

Hirdetmény.

Özv. Benky Vilmosné-féle nagyvendéglő Bükön (Sopron vármegye) a tulajdonos elhalálozása folytán 1913. szeptember 10-ig eladó szabadkézből, ha azonban az eladás ez ideig létre nem jön, úgy akkor 1913. szeptember hó 18-án d. e. 11 órákor a helyszínen nyilvános árverésen fog eladatni.

A vendéglő a czukorgyár közelében van s áll: 3 vendégszoba, konyha, a vendéglős lakásául szolgáló 2 szoba, 1 mézárpince, mosókonyha, kocsiszin, jégverem, 2 istálló és egy 1^{1/2} kh. kertből. Vasúti állomás helyben, vidéki forgalom nagy.

Közelebbi és bővebb felvilágosítással szolgál a gyermekkek gyámja Klemm Mihály felsőpulyai lakos vendéglős, ki az eladást is eszközli.

Kelt Bükön, 1913. augusztus 25-én.

KLEMM MIHÁLY gyám,
vendéglős, felsőpulyai lakos
(Sopron vármegye.)

A Szt. Lukács-fürdői KRISTÁLYFORRÁS vegyelemzése.

Orsz. m. kir. Chemiai intézet.

Az intézet kiküldöttje által személyesen vett »Kristály« forrásból származó vízminta vizsgálatának eredménye:

A víz hőmérséke 25,3 C°
A víz fajsúlya 18 C-on 1,0008

Chemiai vizsgálat.

1000 gr. vízben találtatott:

Kalium (K)	0,0093 gr
Natrium (Na)	0,0334 "
Calcium (Ca)	0,1288 "
Magnesium (Mg)	0,0465 "
As (Fe)	0,0004 "
Chlor (Cl)	0,0331 "
Sulfat (SO ₄)	0,1181 "
Hydrocarbonat (HCO ₃)	0,5002 "
Szilikiumdioxid (SiO ₂)	0,0169 "
Szénsav (CO ₂) 44,66 cm ³	0,0880 "

Organikus anyagot, ugyszintén salétromsavat és ammoniákat a víz nem tartalmaz és így a »Kristály« forrásvizet igen tiszta calcinm és magnesium-hydrocarbonatos ásványvíznek minősítjük. Bakteriológiai szempontból pedig az állami Bakteriológiai Intézet ezen vizet tisztának és kifogástalannak minősítette.

Budapest, 1908. márczius 17-én.

Orsz. m. kir. Chemiai Intézet Budapestén.

Dr. Hankó Vilmos a chemia tanára; a m. tud. akadémia tagja: A Szt. Lukács-fürdői Kristályforrás vize tiszta calcium- és magnesium hydrocarbonatos ásványvíznek tekinthető. A nagy mélységből fakadó forrás vize a szó szoros értelmében kristálytiszta, ideálja a tiszta ásványvíznek. — Budapest, 1904. július 20. Dr. Hankó Vilmos s. k., a chemia tanára, a magy. tud. akadémia tagja.

A »Kristály« forrás szénsavtelítés nélküli állapotban hasonló enyhesége folytán pótolja a francia Évian és St. Calmier forrásokat. St. Calmier-Badott forrás: 1000 gr. vízben 0,2404 gr. ásványi alkatrészt, 0,3319 gr. szénsav, összesen 0,5723 gr.

Szt. Lukács-fürdői »Kristály«-forrás: 1000 gr. vízben 0,5208 gr. ásványi alkatrészt, 0,4524 gr. szénsav, összesen 0,9832 gr.

A »Kristály«-forrás több ásványi-alkatrészt és több természetes szénsavat is tartalmaz, mint e két világhírű és a francia kormány által közérdekkel felruházott gyógyvizet.

M. k. Tud. Egyetem I. Chemia intézete.

A forrás hőmérséke 25,75 C°
A víz fajsúlya 17,5 C-on 1,00074
A víz fagyáspontja 0,035 C, oszmosis-nyomás 0,421 atm., elektromos vezetőképessége 0,0008661 ohm. cm.

Chemiai vizsgálat.

1000 gr. vízben találtatott:

Kalium (K)	0,0070 gr
Natrium (Na)	0,0328 "
Calcium (Ca)	0,1328 "
Magnesium (Mg)	0,0252 "
Vas (Fe)	0,0004 "
Chlor (Cl)	0,0338 "
Sulfat (SO ₄)	0,1118 "
Hydrocarbonat (HCO ₃)	0,5194 "
Szilikiumdioxid (SiO ₂)	0,0170 "
Szénsav (CO ₂)	0,0878 "
összes szénsav (CO ₂)	0,6425 "

E nagy mélységből fakadó, állandó összetételű ásványvíz se ammoniát, se salétromsavat, sem salétromosavat nem tartalmaz, organikus anyag ugyszólván nincs benne s így a chemiai analysis alapján a »Kristály« forrás igen tiszta calcium- és magnesium-hydrocarbonatos ásványvíznek miújsítendő.

Budapesten, 1900. április 12-én.

A m. kir. Tud. Egyetem I. Chemiai Intézete.

Temesvári Polgári Serfözde R.-T. Temesvárott.

Hazánk legnagyobb vidéki sörfőzdeje tisztelettel ajánlja a legfinomabb világos söröket pótító **dupla korona sörét**, azonkívül kitűnő minőségű márcziusi, udvari, dupla márcziusi bajor, stb. sörét. Különlegesség: **Corvin-sör.** (Corvin védjeggyel.) Árjegyzékkel szívesen szolgál a vállalat. Budapesti főraktár: **IX., Gyep-utca 58.**

„MUNDUS“

EGYESÜLT MAGYAR HAJLITOTT FABUTORGYÁRAK R-T

Központi iroda:
BUDAPEST, V. BÁLVÁNY-U. 4.
Telefon 89-51.

Raktár:
BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 15.
Telefon 107-64.

GYÁRAK: Besztercebánya, Borosjenő, Ungvár, Varasd, Vrata.
Mindennemű hajlitott fabutor és kerti butor.

Ajánlja kávéházi és vendéglő berendezésekre csinosan kiállított gyártmányait.

DREHER ANTAL SERFŐZDEI R.-T. BUDAPEST-KÖBÁNYÁN.

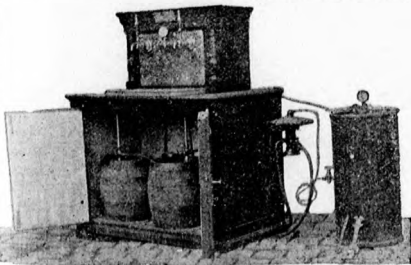
Városi iroda: VIII., József-utca 36. Saját palack-töltés. Ajánlja kitűnő minőségű ászok-, király-, márcziusi-, kiviteli márcziusi-, korona- (à la pilseni), maláta-, bajor-, dupla márcziusi- és bak-sörét. Különlegesség: dupla maláta kősr, kőkorsókban. Nagyobb sörmenyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

Szálloda eladás.

Egy nagyobb vidéki városban élénk forgalmu **szálloda** legmodernebbül berendezve a legkedvezőbb és legelőnyösebb fizetési feltételek mellett **betegség miatt épülettel együtt örök áron eladó.** Ügynökök kizárva. Cím megtudható a kiadóban, csakis levélbeli megkeresésre.

Teljes italmérési berendezések, sörkimérő-készülékek

folyékony szénsavval, vagy légnomással való üzemre, pálinka-, sör- és borkimérő-pultok kimérőcsapok vezetékek és az összes szerelvények.

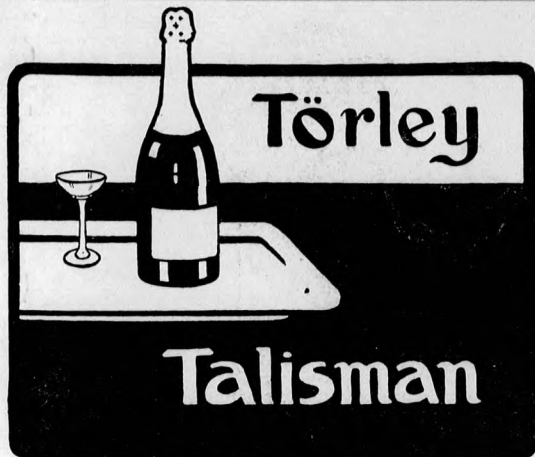
Dr. WÁGNER ÉS TÁRSAI

Bpest, IX., Tinódy-u. 3.

Elsőrendű különlegességi gyártmánya.

Legnagyobb gyár és szakmában.

Tessék 16. számú árjegyzékünket kérni.

A Budafoki Magyar Királyi Pincemesteri Tanfolyam által kezelt **kincstári borok** és a földművelésügyi magy. kir. miniszterium felügyelete alatt álló „Magyar Királyi Országos Központi Mintapince” Főelárúsítója **BELATINY ARTUR** Központi iroda és raktár: Budapest, Üllői-ut 60. Telefon 53-32.

Habits Antal

hangszerkészítő-mester
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet-körut 42. sz.

Mindennemű hangszerek raktára
czimbalmok

és bassushurok gyártása, hegedűhúr különlegességek, iskola- és zenekarhegedűk. A fő- és székvárosi „Magyar Zeneiskola”, több intézet és polgári zenekarok szállítója. — Javítások, valamint átalakítások szakszerűen és jutányos áron készíttetnek. Képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldök.

Két nagy fürdővendéglőmet eladnám vagy elcserélném

vasuti vendéglővel.

Az egyik nyári és téli üzlet, kávéházal, berendezéssel és 6 évi szerződéssel.

Poók Árpád „Zöldfa” szálloda Pöstyén.

Alkalmom borkereskedéshez!

6000 hektó bor bevásárlásához alkalmas pince, prés-ház 2000 hektó cement hordó, 1000 hektó fahordó (transport) az összes szüreteléshez szükséges felszereléssel **bérbeadó.** — A borok bevásárlásához 70 százalékos pénzkölcsön is nyújtatik. — Feltételek megtudhatók ifj. Kiss Gyulánál, Izsák (Pest megye).

Uradalmi faj borokat

szállít és közvetít Schwarcz Béla borügynök, Nagydorog (Tolna m.).

Seifert Henrik és Fia

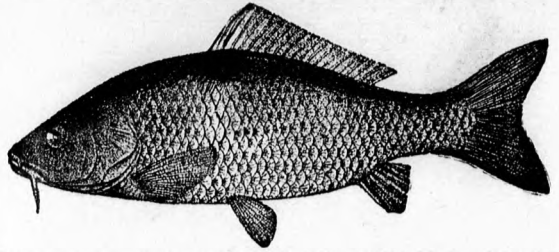
cs. és kir. udvari **tekeasztalgár.** Császári és királyi szabad. jégsekrengyár. **Budapest, VII., Dob-utca 90. sz.** Árjegyzékek vidékre ingyen és bérmentve.

Najman József

hentes-mester Budapest, VIII., Némets-utca 21. sz. Szállít vendéglősök, kávé-sok, korcsmárosok stb. részére a legjobb minőségű virstliket. **Polbászokat** napi áron. Megrendelések pontosan teljesíttetnek

Vendéglősök figyelmébe!

ajánljuk állandóan rendelkezésre álló, saját halászatunkból fogott, minden fajtájú

friss dunahalainkat

melyeket igen tisztelt rendelőinknek a legolcsóbb napi áron, bármilyen kis mennyiségben is, a legnagyobb gonddal csomagolva és pontos időre szállítottunk.

Főherczegi halászati központ, Apatin

(Bács megye)

**KIVÁLÓ UJ
FAJBOROK!**

Meghívás.

**ŐBOROK NAGY
VÁLASZTÉKBAN**

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek BORÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA.

Elnök: Igazgatóság székhelye:

Nagyméltóságú Dr. Kállay Zoltán v. b. t. t. Gyöngyös, (Fő-tér, Lubyház, Új bankpalota.)
Hevesvármegye főispánja. Sörgőnczim: Visontamáttra.

Postafiók 1 szám. TELEFON 99. Postafiók 1 szám.
Hazánk legnagyobb termő hegyi oltvány szőlőtelepei: Beültetett terület
540 hold. Évi termés 12,000 Hltr.

Ó — 1901—1911. évjáratu — és új fajborok. Pecsénye, csemege, szomorodni és aszu-borok.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árban, idejekorán való biztosítása céljából

Borfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, Furmint (Som), Hárslevelű Muskát-Otonell, Cheasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine, Kadarka, Ottello, Oportó, Burgundi, Kabernet.

Budapesti képviselet: X. Bánya-utca 12. — Telefon 122—41.
Zala-, Vas- és Somogy megyei képviselet: Polgár Dávid és Társa urak, Budapest, VI., Frangepán-utca 12. Telefon 144—14.
Erzsébetfalvai képviselet: Lauer József ur, Budapest, V. Alkotmány-utca 4

Kőbányai Polgári Serfőző R. T.

BUDAPEST-KŐBÁNYA

Gyártelep és központi iroda: IX., MAGLÓDI-UT 17. a köztemető villamos mentén

Központi iroda telefon számai: 56—46, 56—03 és 129—95.

Szállítási osztály: 136—38.

Városi raktár és iroda: Népszínház-u. 22. Telefon „József” 21—91.
Kivíteli telep: FIUME máv. III. a) raktár ■■ Telefon 484 és 681

Gyárt világos és sötét rőket a legfinomabb minőségekben és szállítja hordóban és palackokban **minden világrészbe**. Amely kiállításon részt vettünk, mindenütt a legmagasabb díjjal lettünk kitüntetve, 8 Grand Prix tanuskodik sőrünk páratlan minősége mellett. Nem kisebb súlylval bír sőrünk megítélésénél azon kimagasló tény is, hogy az összes velünk egykoru sőröződek között egész Európában mi gyártjuk a legtöbb sört.

Képviseleteink vannak az ország minden jelentékenyebb, helyén és a külföld főbb piacain, mint: Wien, Milano, Venezia, Róma, Nápoly, London, New-York, Buenos-Ayres Alexandria, Kairó, Smyrnas, Tunis stb.